Architectenselectie de Stadkamer; een voorbeeldige aanbesteding.

Hoe verzeker je er van, dat je de architect die je bij voorbaat wilt, op een zo goedkoop mogelijke wijze voor de Zwolse gemeenschap, in een zo kort mogelijk tijdsbestek, binnen de transparante aanbestedingsregels kunt selecteren? Daar hebben de gemeente Zwolle en de Openbare bibliotheek en/of de Stadkamer een prima recept voor ontwikkeld.
In nog geen 6 weken, tijdens het zomerreces, hebben 5 architectenbureaus voor slechts € 4.000,00 per bureau voor de verliezers, dus een koopje van € 16.000,00 alles uit de kast gehaald teneinde voor de opdracht in aanmerking te komen. De Zwolse belastingbetaler kan tevreden zijn. Een huzarenstukje dat als volgt in zijn werk is gegaan.

1. Nadat eind 2013 de kans groot werd, dat de Openbare bibliotheek/de Schatkamer in de gebouwen van de GGD aan de Burg. van Roijensingel en Zeven Alleetjes gevestigd zou worden heeft de directie van de Openbare bibliotheek van Zwolle op eigen initiatief het Utrechtse architectenbureau JHK opdracht gegeven een schets(ontwerp) op die locatie te vervaardigen. Dit ontwerp is medebepalend geweest voor de keuze van deze locatie voor de vestiging van de Stadkamer. Uiteraard is er (veel) overleg nodig geweest tussen deze gebruiker en haar architect om het ontwerp vorm te geven. Om van een programma van eisen tot een ontwerp te komen, moeten opdrachtgever en architect immers regelmatig afstemmen. Het ontwerp is nadien uitgebreid in de pers gepubliceerd, zo tevreden was men. Helaas laten de aanbestedingsregels van de gemeente Zwolle een onderhandse gunning aan één partij, hoe geniaal deze ook is, niet toe. Er moet dus een architectenselectie plaats vinden. Al was het maar voor de bühne.
2. Naast de beoogde architect worden daarom op snelle wijze een paar andere goede landelijke architectenbureaus gevraagd. We zijn er trots op, dat de aanbestedingsregels ook voorschrijven, dat met name Zwolse bureaus ook een kans moeten krijgen. Nu verkeert Zwolle in de gelukkige positie, dat er hier een viertal architectenbureaus zijn gevestigd van landelijke faam en kwaliteit en door de gemeente geschikt werden bevonden voor deze opdracht. Dat is iets om trots op te zijn en alle aanleiding hen mee te laten doen aan deze selectie! Nu is zeven bureaus (te)veel voor een zo arbeidsintensieve selectie; vijf is genoeg. Daarom zal er geminderd moeten worden. Uiteraard wordt ook dat op een eerlijke en adequate wijze opgelost: loten. Daarom wordt er dus alleen tussen de vier Zwolse bureaus geloot, welke 2 van de 4 toegevoegd worden aan de drie landelijke bureaus. Uiteraard wordt er niet tussen de 7 bureaus geloot. Transparant en fair enough.
3. De panden aan de Diezerstraat die door de bibliotheek worden achtergelaten zijn van groot belang voor de Zwolse economie. Er is een overeenkomst met de Spaanse modeketen Zara, die daar op een zekere datum een groot filiaal zal vestigen. Doordat er enige vertraging in de besluitvorming voor de nieuwe huisvesting van de bibliotheek/de Stadkamer ontstaat in het eerste half jaar van 2014, komt de planning onder druk te staan. Dat is prima opgelost door de gevraagde architecten voor de selectie in de vakantieperiode hun werk te laten doen. Je nodigt ze half juli 2014 uit om op 3 september een compleet schetsontwerp te presenteren. De offerte kan wel een week eerder. Het is toch vakantie, dus dat schiet lekker op. Zo haal je de planning toch nog. En de beoogde winnende architect heeft toch al alle informatie; sterker nog hij heeft de gebouwen al ingemeten en uitgetekend en het eerste ontwerp met de gebruiker kunnen evalueren.
4. De bureaus krijgen geen kans om hun eerste ideeën met de gebruikers tussentijds door te nemen. Dat kost tijd. Van voorkennis is eigenlijk geen sprake en alles ligt nu weer open. Keurig volgens de regels. Alle architecten zijn blij met deze kans,dus gaan ze ondanks alles hard aan de slag om in no-time een plan te maken dat aan alle beoordelingscriteria voldoet. Je scoort punten op 31 verschillende onderdelen. De beoordelingscommissie bestaat uit meerdere personen met meerdere achtergronden. Dat zal vast een gedifferentieerde uitslag geven! En inderdaad, de beoogde architect

heeft op ALLE 31 onderdelen een 10 gescoord! Dat is het maximaal aantal punten omdat hij op ALLE 31 onderdelen beduidend extra waarde heeft toegevoegd aan het oorspronkelijke criterium en een positief onderscheiden vermogen heeft laten zien ten opzichte de overige inschrijvingen. Ook heeft hij meer geleverd dan de andere vier architecten. Zelfs onderdelen waar niet eens om is gevraagd. Dat ging dus heel goed.

5. Dan de kosten. Ook al zou je keuze al vaststaan, de aanbestedingsregels verplichten tot een uitgebreide procedure. Hiertoe kan volstaan worden met een beperkte selectie op basis van een visie. Dat kan snel en kost weinig. Vervolgens werk je dan met de uitverkoren architect het ontwerp uit totdat het past als een maatpak. Maar ja, dat was eigenlijk al gebeurd. En dan wordt de keuze niet erg transparant te noemen. Dus vragen we de vier andere bureaus ook een schetsontwerp te maken met alles er op en er aan. De kosten daarvan belopen al gauw zo'n € 25.000,00 per bureau. Dan ben je als gemeente zomaar een ton aan het weggooien terwijl je eigenlijk al weet wat je wilt. Het siert de gemeente dat ze deze kosten heeft weten te beperken tot een vergoeding van € 4.000,00 per bureau. Het is toch crisis in de architectenwereld en het werk wordt in de vakantie verricht. De rest is ondernemersrisico, dat kun je niet op de Zwolse belastingbetaler afwentelen.

En zo heeft de bibliotheek/de Stadkamer binnen de planning, op een koopje en volgens de regels het architectenbureau gekregen dat men al wilde, proficiat!